

Als reactie op het rapport van de Rekenkamer schrijft de SVB: *“Voor de AIO-doelgroep is de standaard wijze van communiceren niet passend. Klanten openen hun post vaak niet, begrijpen die onvoldoende of gaan niet over tot actie. De SVB zou graag persoonlijk contact inzetten om het niet gebruik van AIO tegen te gaan.”*

KBO-Brabant wil deze reactie in een bredere context plaatsen. We willen ingaan op het niet gebruik van andere inkomensondersteunende voorzieningen. We willen toelichten dat de reden waarom kwetsbare ouderen onvoldoende gebruik van maken de AIO-regeling zeker niet alleen ligt bij die ouderen zelf. Vanuit het besef dat er een gedeelde verantwoordelijkheid is bij het bereiken van kwetsbare ouderen, willen we aangeven wat KBO-Brabant kan betekenen en doen we enkele suggesties die het niet gebruik kunnen terugdringen.

- **Niet gebruik geldt niet alleen voor AIO regeling**

Het niet gebruik van de AIO kan niet los gezien worden van het niet gebruik van alle andere inkomensondersteunende regelingen. Omdat de AIO-gerechtigde op bijstandsniveau leeft komt de gehele AIO doelgroep ook in aanmerking voor huur- en zorgtoeslag en de meeste gemeentelijke minimavoorzieningen. Cijfers van het niet-gebruik van inkomensondersteunende voorzieningen zijn ons niet bekend. De praktijk leert dat heel veel kwetsbare ouderen geen gebruik maken van die voorzieningen terwijl ze daar wèl recht op hebben. (Ouderen met uitsluitend een AOW-uitkering komen behoudens vermogen in aanmerking voor **alle** inkomensondersteunende voorzieningen wanneer de grens op $\geq 110\%$ ligt van het sociaal minimum)

Normen minimavoorzieningen	Alleenstaand Pensioengerechtigd		Samenwonend pensioengerechtigd	
	Artikel 22a PW		Artikel 22b/c PW	
Vanaf 1 januari 2020	Incl.VT	Excl.VT	Incl.VT	Excl.VT
100% bijstandsnorm per maand	€ 1.176,25	€ 1.117,44	€ 1.594,42	€ 1.514,70
Netto AOW	€ 1.259,47	€ 1.187,43	€ 1.728,34	€ 1.625,02
110% bijstandsnorm per maand:	€ 1.293,88	€ 1.229,18	€ 1.753,86	€ 1.666,17

- **Veel regelingen, meerdere uitvoerders, geen informatieuitwisseling, veel bureaucratie. Onbekendheid met regelgeving (ook bij intermediairs), slechte informatievoorziening, beperkte of geen digitale vaardigheid. Veel ouderen hebben geleerd de tering naar de nering te zetten en de afstand naar het gemeentelijk loket of het wijkteam is vaak letterlijk en figuurlijk te groot.**

In de gemeente Gemert-Bakel kan een oudere met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum aanspraak maken op 5 voorzieningen die uitgevoerd worden door 3 verschillende organisaties. Met de AIO (100% bijstandsnorm) komt de teller op 6 voorzieningen en 4 uitvoerders.

Voor elke regeling een formulier en rechtmatigheidsonderzoek met heel veel fotocopiën. Er is geen afstemming of wederzijdse informatieverstrekking. Privacy wordt als één van de argumenten gebruikt.

In tegenstelling tot de ZVW-thuiszorg en de WMO lijkt het erop dat we alles wat met inkomen en werk te maken heeft steeds verder van de burger hebben georganiseerd. De gemeentelijke/regionale afdeling “Werk en Inkomen” maakt meestal geen deel uit van wijkteams.

- KBO-Brabant ziet graag een vereenvoudiging van ons sociale zekerheidsstelsel. We beseffen echter ook dat de wereld nu eenmaal is zo zoals hij is. KBO-Brabant beschikt over een fijnmazige structuur om, zoals ook de SVB en gemeenten willen, persoonlijke contacten in te zetten. KBO-Brabant, maar ook andere ouderenorganisaties beschikken over belastinginvullers, vrijwillige ouderenadviseurs en goed opgeleide cliëntondersteuners. Vaak kunnen zij, vanuit bijvoorbeeld een vraag om ondersteuning voor een WMO-voorziening ‘doorpakken’ en ook hulp bieden bij inkomensondersteuning. KBO-Brabant groeit langzaam door naar “levensbrede” cliëntondersteuning en investeert in gedegen opleidingen. Plaatselijke afdelingen gaan steeds meer lokale coalities aan, maken deel uit van netwerken waarin “formeel” en “informeel” elkaar vinden. Het is niet verrassend dat de meeste contacten, bijvoorbeeld in Gemert, tot stand komen via huisartsen, wijkverpleegkundigen en WMO-consulenten. Ook het lokale welzijnswerk heeft een taak bij het organiseren van informele netwerken. (<https://www.zorgcooperatiegemert.nl/>)
- De uitvoerder van de gemeentelijke inkomensondersteunende voorzieningen zien in één oogopslag of burgers in aanmerking komen voor AIO of evt. andere gemeentelijke voorzieningen. Ze beschikken over zowel gegevens m.b.t. inkomen als vermogen. Het zou goed zijn wanneer die uitvoerders burgers actief wijzen op hun rechten. De vrijwilligers van de KBO, maar ook formulierenbrigades etc. kunnen helpen bij het invullen van de formulieren. Bij de controle op rechtmatigheid werken gemeente, SVB, UWV, belastingdienst nauw samen. Kennelijk is, omwille van de privacy, gegevensuitwisseling niet mogelijk bij het ‘verzilveren’ van het recht op een huurtoeslag, een AIO-uitkering etc. Wij pleiten ervoor dat er afspraken gemaakt worden over actieve informatieplicht naar de burger.
- Wij vragen extra aandacht voor de groep van de AIO gerechtigden ouder dan 70 jaar. De kans is groot dat deze groep door het ‘interen op eigen vermogen’ op latere leeftijd pas in aanmerking komt voor een AIO-uitkering.
- Wij willen ook wijzen op de invoering van een **basisformulier** zoals in de gemeente Raalte. Op basis van één formulier kan beoordeeld voor welke voorzieningen een burger in aanmerking komt. Een check op het recht op AIO is dan ook eenvoudig. <https://docplayer.nl/7517116-Team-participatie-raalte-inlichtingenformulier-participatiewet.html>
- Nu begint de opbouw van de AOW op leerplichtige leeftijd. Heeft dat met de invoering van de AOW in 1957 te maken?
- KBO-Brabant heeft geen behoefte aan nog meer onderzoek en analyses. Die zijn er genoeg. Zeker wanneer het over armoede gaat. Wij zien graag praktische oplossingen tegemoet en willen daar van harte onze bijdrage aan leveren

Samengevat pleiten we voor:

1. Doorontwikkeling naar levensbrede cliëntondersteuning, uit te voeren door lokale ouderen- en cliëntorganisaties in samenwerking met andere lokale maatschappelijke organisaties.
2. Actieve informatieplicht vanuit de gemeente, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van bijstands- en minimavoorzieningen.
3. Voor een gestandaardiseerd gemeentelijk informatieformulier op basis waarvan **ook** het recht op AIO beoordeeld kan worden.
4. Op actieve informatieplicht vanuit de belastingdienst naar SVB wanneer blijkt dat huishoudens een inkomen hebben onder het sociaal minimum.
5. Extra aandacht voor de oude oudere, die recht heeft op AIO nadat vermogen onder de bijstandsgrens is gedaald.

Namens KBO Brabant,

Hans van Dijk